

บทที่ 5

การวิเคราะห์บัญชีรุ่นของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ

หลังจากทราบผลประมาณการรายได้ (Wage Profile) และผลการวิเคราะห์บัญชีรุ่นของสมาชิกกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพในบทที่ 3 และบทที่ 4 แล้ว ในบทนี้จะทำการวิเคราะห์บัญชีรุ่นของสมาชิกกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพที่สมทบเงินเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ โดยสมาชิกกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพที่สามารถสมทบเงินเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติได้นั้น ต้องมีรายได้มากกว่า 15,000 บาทขึ้นไป ในส่วนแรกของการวิเคราะห์บัญชีรุ่น (Generational Accounting) ของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาตินี้ จะขอนำเสนอส่วนเงินสมทบและประโยชน์ทดแทนของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ ส่วนถัดไปจะเป็นการนำเสนอมูลค่าปัจจุบันของกองทุน และส่วนสุดท้ายคือความพอเพียงของเงินออมของสมาชิกกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพเมื่อรวมเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติด้วย

5.1 เงินสมทบและประโยชน์ทดแทนของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ

เราสามารถคำนวณ P_t^{NPF} และ B_t^{NPF} ของแรงงานที่เป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติได้ดังนี้

สมการแสดงเงินสมทบที่แรงงานต้องจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคม คือ

$$P_t^{NPF} = e\% * Y_t \quad (5.01)$$

จากสมการที่ (5.01) Y_t คือ รายได้ของแรงงานผู้มีรายได้ตั้งแต่อัตราค่าจ้างขั้นต่ำขึ้นไป แต่ในการศึกษาครั้งนี้เรากำหนดให้แรงงานมีรายได้มากกว่า 15,000 บาท โดยไม่มีการกำหนดเพดานเงินเดือนของแรงงาน

$e\%$ คือ อัตราการจ่ายเงินสมทบของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ โดยสมาชิกกองทุนจะต้องจ่ายเงินสมทบดังนี้

- อัตราร้อยละ 3 ต่อเดือน เมื่อสมทบเงินเข้ากองทุนช่วง 5 ปีแรก
- อัตราร้อยละ 4 ต่อเดือน ตั้งแต่ปีที่ 6-10 ของการสมทบเงินเข้ากองทุน
- อัตราร้อยละ 6 ต่อเดือน ตั้งแต่ปีที่ 11 เป็นต้นไปที่สมทบเงินเข้ากองทุน

สำหรับสมการแสดงประโยชน์ทดแทน คือ

$$B_t^{NPF} = f\% * Y_{lastmonth} \quad (5.02)$$

จากสมการที่ 5.02 ทางด้าน B_t^{NPF} ซึ่งเป็นประโยชน์ทดแทนของกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาตินั้น แรงงานที่เป็นสมาชิกกองทุนจะได้รับเป็นเงินก้อนและเงินบำนาญขึ้นอยู่กับเงินสมทบของแรงงานและผลตอบแทนจากการลงทุน

$f\%$ คือ อัตราประโยชน์ทดแทนที่สมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติจะได้รับ

- อัตราร้อยละ 17 ของเงินเดือนเดือนสุดท้าย เมื่อสมทบเงินเข้ากองทุนช่วง 5 ปีแรก
- อัตราร้อยละ 23 ของเงินเดือนเดือนสุดท้าย เมื่อสมทบเงินเข้ากองทุนเป็นเวลา 6-10 ปี
- อัตราร้อยละ 34 ของเงินเดือนเดือนสุดท้าย เมื่อสมทบเงินเข้ากองทุนเป็นเวลา 11 ปีขึ้นไป

ถ้าดับถัดไปเราจะแสดงการวิเคราะห์บัญชีรุ่นของสมาชิกกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพที่ร่วมสมทบเงินเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ โดยจะนำข้อมูลประมาณการรายได้ในบทที่ 3 มาทำการวิเคราะห์

5.2 การวิเคราะห์บัญชีรุ่นของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ

การวิเคราะห์บัญชีรุ่นของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติจะวิเคราะห์เฉพาะสมาชิกกองทุนที่เป็นสมาชิกกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพที่มีรายได้ตั้งแต่ 15,000 บาทขึ้นไป ตั้งแต่เริ่มเป็นสมาชิกในปี พ.ศ.2542 โดยอิงรุ่นอายุตามสมาชิกกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพและให้ปี พ.ศ.2549 เป็นปีฐาน แบ่งออกเป็น 4 รุ่นอายุ ได้แก่ รุ่นปีพ.ศ.2497 (อายุ 52 ปี) ปีพ.ศ.2507 (อายุ 42 ปี) ปีพ.ศ.2517 (อายุ 32 ปี) และปีพ.ศ.2527 (อายุ 22 ปี) ซึ่งจะเริ่มคำนวณเงินสมทบตั้งแต่ปี พ.ศ.2551 ที่คาดการณ์ว่าจะมีการประกาศใช้มาตรการการบังคับออมนี้

สำหรับในส่วนการวิเคราะห์บัญชีรุ่นของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ จะมีกรอบการวิเคราะห์ที่คล้ายคลึงกับการวิเคราะห์บัญชีรุ่นของสมาชิกกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพ ซึ่งในส่วนนี้เราจะทำการอธิบายมูลค่าปัจจุบันของเงินสมทบและประโยชน์ทดแทนตลอดชีพ อัตราผลตอบแทนภายใน สัดส่วนประโยชน์ทดแทนและเงินสมทบ ตามลำดับ

5.2.1 มูลค่าปัจจุบันของกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ

ในส่วนกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาตินั้น สมาชิกกองทุนประกันสังคมกรณี

ชราภาพที่จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติจะมีเงินสมทบที่ต้องจ่ายเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติตั้งแต่อายุ 15-60 ปี คือ $P_{15}^{NPF}, P_{16}^{NPF}, P_{17}^{NPF}, \dots, P_{60}^{NPF}$ และมีประโยชน์ทดแทนที่จะได้รับหลังจากอายุ 60 ปี คือ $B_{61}^{NPF}, B_{62}^{NPF}, B_{63}^{NPF}, \dots, B_{80}^{NPF}$ ดังนั้นมูลค่าปัจจุบันของเงินสมทบ P^{NPF} คือ

$$P^{NPF} = \sum_{t=15}^{60} \frac{P_t^{NPF}}{(1+r)^{t-15}} = P_{15}^{NPF} + \frac{P_{16}^{NPF}}{(1+r)} + \frac{P_{17}^{NPF}}{(1+r)^2} + \dots + \frac{P_{60}^{NPF}}{(1+r)^{45}} \quad (5.03)$$

มูลค่าปัจจุบันของประโยชน์ทดแทนหรือเงินบำนาญจากกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ B^{NPF} คือ

$$B^{NPF} = \sum_{t=61}^{80} \frac{B_t^{NPF}}{(1+r)^{t-15}} = \frac{B_{61}^{NPF}}{(1+r)^{46}} + \frac{B_{62}^{NPF}}{(1+r)^{47}} + \frac{B_{63}^{NPF}}{(1+r)^{48}} + \dots + \frac{B_{80}^{NPF}}{(1+r)^{65}} \quad (5.04)$$

5.2.2 อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return)

อัตราผลตอบแทนภายใน คือ อัตราส่วนลด(Discount rate) ที่ทำให้มูลค่าปัจจุบัน (present value) ของผลต่างระหว่างประโยชน์ทดแทนและเงินสมทบของกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติมีมูลค่าเท่ากับ 0 ถ้ากองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติมีเงินสมทบ P^{NPF} ที่เริ่มจ่ายตั้งแต่หนุ่มไปจนถึงช่วงเวลาที่เกษียณอายุ ผลประโยชน์ทดแทน B^{NPF} ตั้งแต่เกษียณอายุไปจนถึงตาย และมีอัตราประโยชน์ทดแทนภายในเท่ากับ ρ เราจะได้สมการอัตราประโยชน์ทดแทนภายใน ดังนี้

$$B^{NPF} - P^{NPF} = \sum_{t=61}^{80} \frac{B_t^{NPF}}{(1+\rho)^{t-15}} - \sum_{t=15}^{60} \frac{P_t^{NPF}}{(1+\rho)^{t-15}} = 0 \quad (5.05)$$

จากสมการที่ (5.05) เราจะยอมรับกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติก็ต่อเมื่อกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติมีมูลค่าอัตราประโยชน์ทดแทนภายใน ρ ที่ทำให้ผลต่างระหว่างมูลค่าปัจจุบันของเงินสมทบของแรงงานตั้งแต่หนุ่มสาวจนถึงเกษียณอายุกับมูลค่าปัจจุบันของประโยชน์ทดแทนตั้งแต่เกษียณอายุจนถึงตายมีมูลค่าเท่ากับ 0 นั้นหมายความว่าอัตราผลตอบแทนภายในของกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติมีค่ามากกว่าอัตราผลตอบแทนภายในของการออมในรูปแบบอื่นๆ

5.2.3 สัดส่วนประโยชน์ทดแทน-เงินสมทบ (Beneficiary-Contribution Ratio)

สำหรับสัดส่วนประโยชน์ทดแทน-เงินสมทบ (Beneficiary-Contribution Ratio) ของกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ คือ B^{NPF}/P^{NPF} ซึ่งมีค่าเท่ากับ σ^{NPF} แสดงรายละเอียดได้ดังสมการ

$$\sigma^{NPF} = \frac{B^{NPF}}{P^{NPF}} = \frac{\sum_{t=61}^{80} \frac{B_t^{NPF}}{(1+r)^{t-15}}}{\sum_{t=15}^{60} \frac{P_t^{NPF}}{(1+r)^{t-15}}} \quad (5.06)$$

หลังจากทราบสัดส่วนประโยชน์ทดแทน-เงินสมทบของกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพ B^{SSF}/P^{SSF} และสัดส่วนประโยชน์ทดแทน-เงินสมทบของกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ B^{NPF}/P^{NPF} แล้ว เราจะนำสัดส่วนประโยชน์-ทดแทนเงินสมทบของทั้งสองกองทุนมารวมกัน จะได้สัดส่วนประโยชน์ทดแทน-เงินสมทบรวมของสมาชิกกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพที่สมทบเงินเข้าทั้งสองกองทุน ดังนี้

$$\frac{B^{Total}}{P^{Total}} = \frac{B^{SSF} + B^{NPF}}{P^{SSF} + P^{NPF}} = \frac{\sum_{t=56}^{80} \frac{B_t^{SSF}}{(1+r)^{t-15}} + \sum_{t=61}^{80} \frac{B_t^{NPF}}{(1+r)^{t-15}}}{\sum_{t=15}^{55} \frac{P_t^{SSF}}{(1+r)^{t-15}} + \sum_{t=15}^{60} \frac{P_t^{NPF}}{(1+r)^{t-15}}} \quad (5.07)$$

5.3 ผลการวิเคราะห์บัญชีรุ่นของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ

ในการศึกษาคั้งนี้จะศึกษาเฉพาะในกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง ข เนื่องจากเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ตั้งแต่ 15,000 บาทขึ้นไปตั้งแต่เริ่มเป็นสมาชิกกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพ โดยแต่ละตัวอย่างจะมี 5 ระดับรายได้ ได้แก่ ระดับรายได้ I II III IV และ V รวมทั้งหมดแล้วจะมีผลการศึกษาทั้งหมด 5 กรณี โดยรุ่นอายุของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติที่ทำการศึกษาก็จะได้รับประโยชน์ทดแทนในรูปเงินบำนาญ คือ รุ่นอายุที่เกิดปี พ.ศ.2497 พ.ศ.2507 พ.ศ.2517 และ พ.ศ.2527 ซึ่งในการนำเสนอผลการวิเคราะห์บัญชีรุ่นของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ผลการวิเคราะห์บัญชีรุ่นอายุของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติรายตัวอย่าง และผลการวิเคราะห์บัญชีรุ่นอายุของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติในภาพรวม ดังนี้

5.3.1 ผลการวิเคราะห์บัญชีรุ่นอายุของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติรายตัวอย่าง

ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างรายละเอียดผลการวิเคราะห์บัญชีรุ่นของสมาชิกกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพ ได้แก่ ตัวอย่างระดับรายได้ V ในกลุ่มตัวอย่าง ข ในตาราง 5.1 ซึ่งเป็นระดับรายได้ของตัวอย่างลูกจ้างเอกชนที่จบการศึกษาระดับอุดมศึกษา สำหรับรายละเอียดบัญชีรุ่นของสมาชิกกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพระดับรายได้อื่นๆ อยู่ในภาคผนวก จ

ตัวอย่างระดับรายได้ V ของกลุ่มตัวอย่าง ข

ระดับรายได้ V กลุ่มตัวอย่าง ข ลูกจ้างเอกชนรุ่นอายุ 32 ปี 42 ปี และ 52 ปี ต่างก็มีรายได้ตั้งแต่ 15,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป ทำให้ในภาพรวมข้อมูลของรายได้ที่เป็นตัวเงิน (Nominal Wage) นั้น ไม่ว่าจะอัตราการเจริญเติบโตของค่าจ้างจะเป็นเท่าใด ลูกจ้างเอกชนทั้งเพศชายและเพศหญิงก็จะสมทบเงินเข้ากองทุนตามอัตราเงินเดือนที่เพิ่มสูงขึ้น โดยลูกจ้างเอกชนที่มีอายุ 32 ปี 42 ปี และ 52 ปี จะสมทบเงินเข้ากองทุนเป็นจำนวน 27 ปี 17 ปี และ 7 ปี ตามลำดับ นอกจากนี้ลูกจ้างเอกชนเพศชายยังสมทบเงินเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติมากกว่าลูกจ้างเอกชนเพศหญิงและได้รับเงินประโยชน์ทดแทนมากกว่าลูกจ้างเอกชนเพศหญิงเช่นกัน อย่างไรก็ตามอัตราผลตอบแทนภายในของกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติทั้งเพศชายและเพศหญิงในแต่ละระดับรุ่นอายุจะมีค่าที่เท่ากัน โดยรุ่นอายุ 52 ปี จะมีค่ามากกว่ารุ่นอายุ 42 ปี และรุ่นอายุ 32 ปี ตามลำดับ

ณ มูลค่าปัจจุบันที่อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4.8 และร้อยละ 6 ณ การเติบโตของค่าจ้างที่ร้อยละ 2-4-6 และร้อยละ 6 พบว่า สัดส่วนประโยชน์ทดแทนต่อเงินสมทบของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติส่วนใหญ่เพศชายและเพศหญิงจะเท่ากัน เมื่อพิจารณาเป็นรายรุ่นอายุพบว่าสัดส่วนประโยชน์ทดแทน-เงินสมทบรายรุ่นอายุ 52 ปี ทั้งเพศชายและหญิง จะมากกว่ารายรุ่นอายุ 42 ปี และ 32 ปี นอกจากนี้ยังพบว่ายิ่งอัตราดอกเบี้ยเพิ่มสูงขึ้นสัดส่วนประโยชน์ทดแทน-เงินสมทบก็จะน้อยกว่า ณ มูลค่าที่อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่า โดย ณ อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6 นี้จะเห็นได้ว่าเกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างรุ่นภายในตัวอย่างระดับรายได้ V อย่างชัดเจน เนื่องจากสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ รุ่นอายุ 32 ปี ที่สมทบเงินเข้ากองทุนมากกว่าสมาชิกรุ่นอายุ 42 ปี และ 52 ปี กลับได้รับประโยชน์ทดแทนน้อยกว่าหรือเท่ากับสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติรุ่นอายุ 42 ปี และรุ่นอายุ 52 ปีที่สมทบเงินเข้ากองทุนน้อยกว่า ผลการศึกษาที่ยังตกค้างให้เห็นชัดว่า ระบบบำนาญแบบ Pay-as-you-go นี้ ยิ่งอัตราดอกเบี้ยยิ่งมากความเหลื่อมล้ำระหว่างรุ่นก็จะยิ่งเด่นชัด รายละเอียดเพิ่มเติมของตัวอย่างระดับรายได้ V กลุ่มตัวอย่าง ข แสดงในตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 ค่าจ้าง เงินสมทบ ประโยชน์ทดแทน ผลตอบแทนภายใน และประโยชน์ทดแทนต่อเงิน
สมทบ ในกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติของสมาชิกกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพที่มี
การศึกษาระดับอุดมศึกษา ในกลุ่มตัวอย่าง ข

อัตราการเจริญเติบโต		ค่าจ้างเติบโตร้อยละ 2-4-6 ¹			ค่าจ้างเติบโตร้อยละ 6		
ปีพ.ศ. เกิด/อายุ ² ประเด็น		2517	2507	2497	2517	2507	2497
		32 ปี	42 ปี	52 ปี	32 ปี	42 ปี	52 ปี
กองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพ							
จำนวนปีจ่ายเงินสมทบ ³	ช	27	17	7	27	17	7
	ญ	27	17	7	27	17	7
จำนวนปีรับประโยชน์ ทดแทน	ช	20	20	20	20	20	20
	ญ	20	20	20	20	20	20
เงินสมทบถึงอายุ 55 ปี (บาท)	ช	991,296	463,368	106,380	1,769,672	716,784	134,979
	ญ	942,691	440,648	101,164	1,682,901	681,639	128,361
ประโยชน์ทดแทน ตลอดชีพ (บาท)	ช	8,039,983	5,431,525	2,530,874	16,962,508	9,471,776	3,577,846
	ญ	7,645,766	5,165,205	2,406,779	16,130,800	9,007,355	3,402,417
IRR ^{B,P} (%)	ช	10.80%	17.05%	38.15%	12.32%	18.76%	41.04%
	ญ	10.80%	17.05%	38.15%	12.32%	18.76%	41.04%
อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 4.8							
ค่าจ้างถึงอายุ 60 ปี	ช	11,630,098	9,728,012	7,120,158	17,074,198	12,495,288	7,899,592
	ญ	11,059,849	9,251,027	6,771,041	16,237,014	11,882,617	7,512,258
P ^{NPF} (บาท)	ช	428,118	267,548	84,073	728,558	403,635	105,910
	ญ	407,127	254,429	79,950	692,836	383,844	100,717
B ^{NPF} (บาท)	ช	1,371,201	1,480,405	1,102,407	2,892,918	2,581,608	1,558,452
	ญ	1,303,968	1,407,818	1,048,354	2,751,072	2,455,026	1,482,038
B ^{NPF} /P ^{NPF} (เท่า)	ช	3.20	5.53	13.11	3.97	6.40	14.71
	ญ	3.20	5.53	13.11	3.97	6.40	14.71
อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 6							
ค่าจ้างถึงอายุ 60 ปี	ช	10,449,353	9,246,073	7,131,040	14,879,324	11,670,223	7,864,725
	ญ	9,936,999	8,792,719	6,781,390	14,149,759	11,098,007	7,479,101
P ^{NPF} (บาท)	ช	355,187	235,882	79,508	596,652	353,511	99,984
	ญ	337,772	224,316	75,609	567,397	336,177	95,082
B ^{NPF} (บาท)	ช	902,031	1,091,306	910,655	1,903,077	1,903,077	1,287,375
	ญ	857,802	1,037,797	866,004	1,809,765	1,809,765	1,224,253
B ^{NPF} /P ^{NPF} (เท่า)	ช	2.54	4.63	11.45	3.19	5.38	12.88
	ญ	2.54	4.63	11.45	3.19	5.38	12.88

หมายเหตุ : ¹ รายละเอียดคือ ช่วง 5 ปีแรกที่สมทบเงินเข้ากองทุน อัตราเงินสมทบร้อยละ 3
ช่วงปีที่ 6 -10 ที่สมทบเงินเข้ากองทุน อัตราเงินสมทบร้อยละ 4
ช่วงปีที่ 11 เป็นต้นไปที่สมทบเงินเข้ากองทุน อัตราเงินสมทบร้อยละ 6

² จำนวนปีจ่ายเงินสมทบ เริ่มนับตั้งแต่ปี พ.ศ.2551

³ ไม่มีข้อมูลของรุ่นอายุที่เกิดปี พ.ศ.2527 เนื่องจากเป็นรุ่นอายุที่มีระดับการศึกษาสูงสุดเพียง ม.ต้น

5.3.2 ผลการวิเคราะห์บัญชีรุ่นอายุของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติภาพรวม

5.3.2.1 อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return; IRR)

เมื่อพิจารณาอัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Returns; IRR) โดยรวมพบว่า ผู้หญิงอาจจะมีมูลค่าประมาณการอัตราผลตอบแทนภายในมากกว่าผู้ชายเพราะสมทบเงินเข้ากองทุนน้อยกว่าหรือเท่ากับผู้ชาย โดยไม่ว่าสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติที่ได้รับเงินบำนาญจะเกิดรุ่นปีใดก็ตาม อัตราผลตอบแทนภายในจะสูงกว่าร้อยละ 7 ซึ่งเมื่อพิจารณาอัตราดอกเบี้ยพันธบัตรอายุ 10 ปีในปัจจุบัน กล่าวได้ว่าผลตอบแทนภายในของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติมีค่าสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาลอายุ 10 ปี¹

ในอีกมุมมองหนึ่ง หากพิจารณาถึงความแตกต่างของอัตราผลตอบแทนภายในระหว่างรุ่นอายุพบว่าในกลุ่มตัวอย่าง ข ในรุ่นอายุ 22 ปี 32 ปี อัตราผลตอบแทนภายในระหว่างรุ่นอายุทั้งสองไม่มีความแตกต่างกันมากนัก แต่อัตราผลตอบแทนภายในของรุ่นอายุ 42 และ 52 ปี จะมีค่าสูงมากกว่ารุ่น 22 ปี และ 32 ปี โดยสมาชิกในรุ่นอายุ 52 ปี จะมีอัตราผลตอบแทนภายในสูงเป็น 4 เท่า ของรุ่นอายุ 22 ปี และ 32 ปี นอกจากนี้เมื่อมองในมุมมองของระดับรายได้ เราจะไม่เห็นความแตกต่างของอัตราผลตอบแทนภายในระหว่างระดับรายได้ในกลุ่มตัวอย่าง ข ไม่ชัดเจนมากนัก และเมื่อเรียงอัตราผลตอบแทนภายในตามลำดับรุ่นอายุส่วนใหญ่จะพบว่า มูลค่าผลตอบแทนภายใน (IRR) จะเรียงลำดับจากมากไปน้อย จากรุ่นอายุ 52 ปี 42 ปี 32 ปี และ 22 ปีตามลำดับ รายละเอียดแสดงในตารางที่ 5.2

ตาราง 5.2 อัตราผลตอบแทนภายในของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติตามรุ่นอายุ

การเติบโตของค่าจ้าง		ร้อยละ 2-4-6 ¹				ร้อยละ 6			
ปีพ.ศ.เกิด/อายุ ระดับรายได้		2527	2517	2507	2497	2527	2517	2507	2497
		22 ปี	32 ปี	42 ปี	52 ปี	22 ปี	32 ปี	42 ปี	52 ปี
กลุ่มตัวอย่าง ข									
I	ช	9.29%	10.80%	17.05%	38.15%	9.76%	12.32%	18.76%	41.04%
	ญ	9.77%	10.80%	17.05%	38.15%	9.94%	12.32%	18.76%	41.04%
II	ช	8.86%	10.80%	17.05%	38.15%	9.76%	12.32%	18.76%	41.04%
	ญ	8.86%	10.80%	17.05%	38.15%	9.76%	12.32%	18.76%	41.04%
III	ช	8.86%	10.80%	17.05%	38.15%	9.76%	12.32%	18.76%	41.04%
	ญ	8.86%	10.80%	17.05%	38.15%	9.76%	12.32%	18.76%	41.04%

¹ อัตราดอกเบี้ยพันธบัตรรัฐบาลอายุ 10 ปี โดยเฉลี่ยในช่วงเดือนมกราคม พ.ศ.2548 ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ.2549 มีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 5 (ที่มา: <http://bot.or.th>)

ตาราง 5.2 อัตราผลตอบแทนภายในของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติตามรุ่นอายุ (ต่อ)

การเติบโตของค่าจ้าง		ร้อยละ 2-4-6 ¹				ร้อยละ 6			
ปีพ.ศ.เกิด/อายุ	ระดับรายได้	2527	2517	2507	2497	2527	2517	2507	2497
		22 ปี	32 ปี	42 ปี	52 ปี	22 ปี	32 ปี	42 ปี	52 ปี
กลุ่มตัวอย่าง ข									
IV ¹	ช		10.80%	17.05%	38.15%		12.32%	18.76%	41.04%
	ญ		10.80%	17.05%	38.15%		12.32%	18.76%	41.04%
V	ช		10.80%	17.05%	38.15%		12.32%	18.76%	41.04%
	ญ		10.80%	17.05%	38.15%		12.32%	18.76%	41.04%

ที่มา : คำนวณโดยผู้วิจัย

¹ไม่มีข้อมูลของรุ่นอายุที่เกิดปี พ.ศ.2527 เนื่องจากเป็นรุ่นอายุที่มีระดับการศึกษาสูงสุดเพียง ม.ต้น

²ระดับรายได้ I อัตราผลตอบแทนภายในของเพศชายและหญิงมีมูลค่าไม่เท่ากัน เนื่องมาจากช่วงเวลาการเติบโตของค่าจ้างเป็น 15,000 บาท ของเพศชายเร็วกว่าของเพศหญิงทำให้เพศชายสมทบเงินเข้ากองทุน กบข. มากกว่าเพศหญิง อัตราผลตอบแทนภายใน และสัดส่วนประโยชน์ทดแทนต่อเงินสมทบของเพศหญิงจึงมากกว่าเพศชาย

5.3.2.2 สัดส่วนประโยชน์ทดแทนต่อเงินสมทบตลอดชีพ (Beneficiary-Contribution Ratio; σ^{NPF})

ลักษณะทั่วไปของการออมนั้น ผู้ที่เริ่มต้นออมเร็วก็มักจะมีเงินเก็บมาก ในแนวคิดเดียวกันนี้ ผู้ที่เริ่มสมทบเงินเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติตั้งแต่อายุน้อยก็น่าจะมีสัดส่วนประโยชน์ทดแทน-เงินสมทบตลอดชีพที่มากกว่าสัดส่วนประโยชน์ทดแทน-เงินสมทบตลอดชีพของผู้ที่เริ่มสมทบเงินเมื่ออายุยังมาก และผู้ที่มีระดับรายได้สูงก็น่าจะมีสัดส่วนประโยชน์ทดแทน-เงินสมทบตลอดชีพมากกว่าผู้ที่มีระดับรายได้น้อย สำหรับสัดส่วนประโยชน์ทดแทน-เงินสมทบ (Beneficiary-Contribution Ratio) ของกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาตินั้น โดยทั่วไปจะมีค่ามากกว่า 1 นั้นหมายความว่าสัดส่วนผลประโยชน์ทดแทนที่สมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติได้รับจะมากกว่าเงินสมทบที่สมาชิกจ่ายเข้ากองทุน ซึ่งในภาพรวมในกลุ่มตัวอย่าง ข ที่เริ่มสมทบเงินเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติตั้งแต่ปี พ.ศ.2551 เมื่อพิจารณา ณ อัตราค่าจ้างเติบโตร้อยละ 2-4-6 สัดส่วนประโยชน์ทดแทนต่อเงินสมทบโดยทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ข จะอยู่ระหว่าง 2.00-13.11 เท่า เมื่อพิจารณา ณ อัตราค่าจ้างเติบโตร้อยละ 6 สัดส่วนประโยชน์ทดแทนต่อเงินสมทบของกลุ่มตัวอย่าง ข จะอยู่ระหว่าง 2.36-14.71 เท่า รายละเอียดมีในตารางที่ 5.3

ตารางที่ 5.3 สัดส่วนประโยชน์ทดแทน-เงินสมทบของกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ

อัตราดอกเบี้ย		ร้อยละ 4.8				ร้อยละ 6			
ปีพ.ศ.เกิด/อายุ ระดับรายได้		2527	2517	2507	2497	2527	2517	2507	2497
		22 ปี	32 ปี	42 ปี	52 ปี	22 ปี	32 ปี	42 ปี	52 ปี
ค่าจ้างเติบโตร้อยละ 2-4-6									
I	ช	2.82	3.20	5.53	13.11	2.15	2.54	4.63	11.45
	ญ	2.99	3.20	5.53	13.11	2.31	2.54	4.63	11.45
II	ช	2.66	3.20	5.53	13.11	2.00	2.54	4.63	11.45
	ญ	2.66	3.20	5.53	13.11	2.00	2.54	4.63	11.45
III	ช	2.66	3.20	5.53	13.11	2.00	2.54	4.63	11.45
	ญ	2.66	3.20	5.53	13.11	2.00	2.54	4.63	11.45
IV	ช		3.20	5.53	13.11		2.54	4.63	11.45
	ญ		3.20	5.53	13.11		2.54	4.63	11.45
V	ช		3.20	5.53	13.11		2.54	4.63	11.45
	ญ		3.20	5.53	13.11		2.54	4.63	11.45
ค่าจ้างเติบโตร้อยละ 6									
I	ช	3.08	3.97	6.40	14.71	2.36	3.19	5.38	12.88
	ญ	3.14	3.97	6.40	14.71	2.42	3.19	5.38	12.88
II	ช	3.08	3.97	6.40	14.71	2.36	3.19	5.38	12.88
	ญ	3.08	3.97	6.40	14.71	2.36	3.19	5.38	12.88
III	ช	3.08	3.97	6.40	14.71	2.36	3.19	5.38	12.88
	ญ	3.08	3.97	6.40	14.71	2.36	3.19	5.38	12.88
IV	ช		3.97	6.40	14.71		3.19	5.38	12.88
	ญ		3.97	6.40	14.71		3.19	5.38	12.88
V	ช		3.97	6.40	14.71		3.19	5.38	12.88
	ญ		3.97	6.40	14.71		3.19	5.38	12.88

ที่มา : คำนวณโดยผู้วิจัย

: ไม่มีข้อมูลของรุ่นอายุที่เกิดปี พ.ศ.2527 เนื่องจากเป็นรุ่นอายุที่มีระดับการศึกษาสูงสุดเพียง ม.ต้น

: ในระดับรายได้ I ค่าสัดส่วนประโยชน์ทดแทน-เงินสมทบของเพศชายและหญิงไม่เท่ากัน เนื่องจากช่วงเวลาในการเข้าเป็นสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติไม่เท่ากัน

นอกจากนี้ยังมีประเด็นสำคัญอื่นๆ ที่สามารถวิเคราะห์ได้จากความแตกต่างของสัดส่วนประโยชน์ทดแทนต่อเงินสมทบตลอดชีพได้ดังนี้

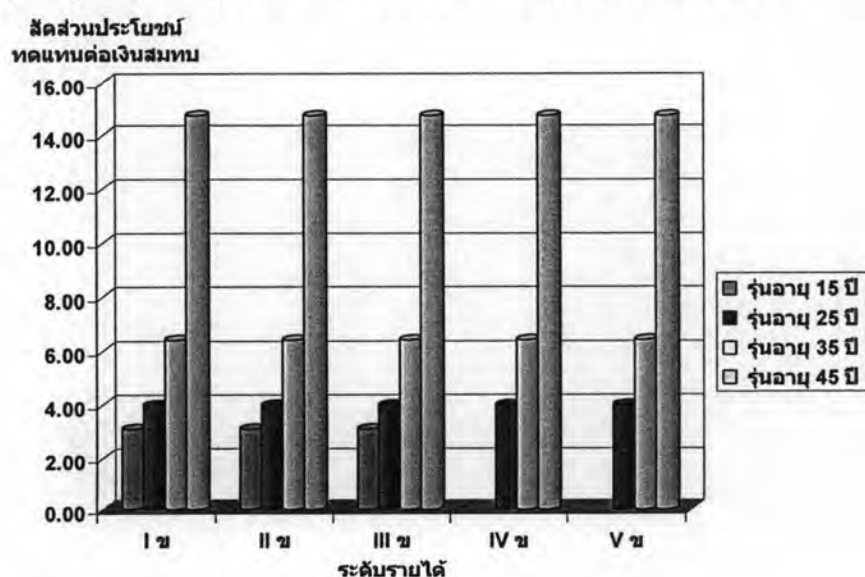
ความเหลื่อมล้ำระหว่างรุ่น

เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของประโยชน์ทดแทน-เงินสมทบของสมาชิกกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพระหว่างรุ่นอายุจะเห็นได้ว่าโดยส่วนใหญ่ทั้งการเจริญเติบโตของค่าจ้างร้อยละ 2-4-6 และการเจริญเติบโตของค่าจ้างร้อยละ 6 สัดส่วนประโยชน์ทดแทนต่อเงินสมทบของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติจะมีการเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ สมาชิกกองทุนรายรุ่นอายุ 52 ปี รุ่นอายุ 42 ปี รุ่นอายุ 32 ปี และรุ่นอายุ 22 ปี ตามลำดับ แสดงให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำระหว่างรุ่นในเรื่องประโยชน์ทดแทนของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติอย่างชัดเจน เนื่องจากสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติที่มีจำนวนปีสมทบเงินเข้ากองทุนมากกว่า (รุ่นอายุน้อย) กลับได้รับผลประโยชน์ทดแทนน้อยกว่าสมาชิกที่สมทบเงินเข้ากองทุนจำนวนปีน้อยกว่า

ความเหลื่อมล้ำระหว่างระดับรายได้รายได้

ในอีกแง่หนึ่งเมื่อวิเคราะห์ตามระดับรายได้ I II III IV และ V ในกลุ่มตัวอย่าง ข ในภาพรวมพบว่า ณ อัตราการเจริญเติบโต และระดับอัตราดอกเบี้ยเดียวกันจะมีสัดส่วนประโยชน์ทดแทน-เงินสมทบที่มีค่าใกล้เคียงกันในรุ่นอายุ 22 ปี และมีค่าเท่ากันในรุ่นอายุ 32 ปี 42 ปี และ 52 ปี แสดงให้เห็นว่ากองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติไม่มีปัญหาในเรื่องความเหลื่อมล้ำระหว่างระดับรายได้ ตัวอย่าง สัดส่วนประโยชน์ทดแทนต่อเงินสมทบ ณ ระดับรายได้ต่างๆ เมื่ออัตราค่าจ้างเติบโตร้อยละ 6 และอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4.8 แสดงในแผนภาพที่ 5.1

แผนภาพที่ 5.1 สัดส่วนประโยชน์ทดแทน-เงินสมทบของสมาชิกกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพรุ่นอายุต่างๆ เมื่ออัตราค่าจ้างเติบโตร้อยละ 6 และอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4.8

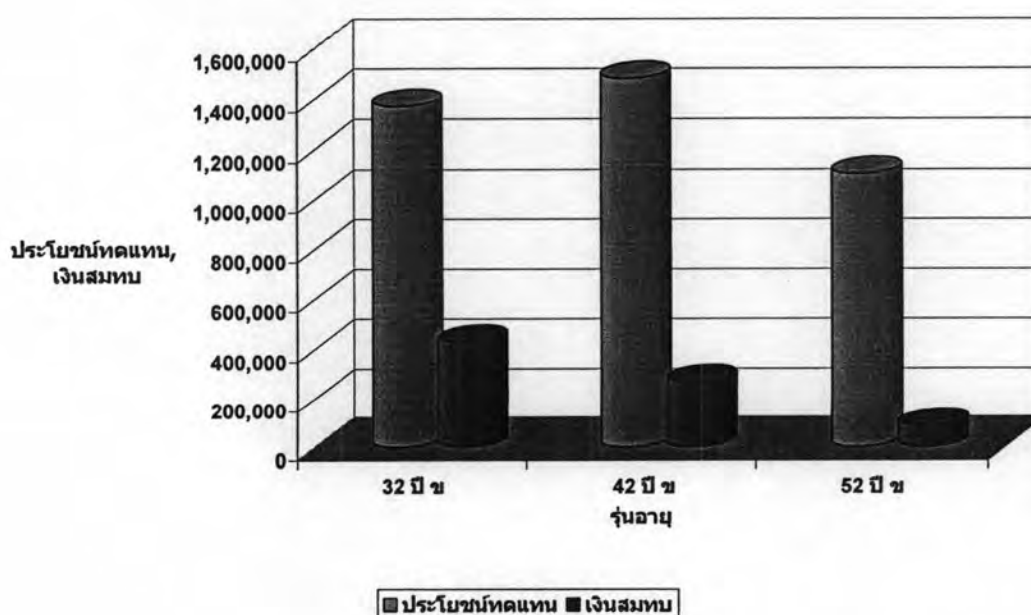
ที่มา : คำนวณโดยผู้วิจัย

การกระจายผลประโยชน์ทดแทนใหม่ในรุ่น (Redistributive Effect)

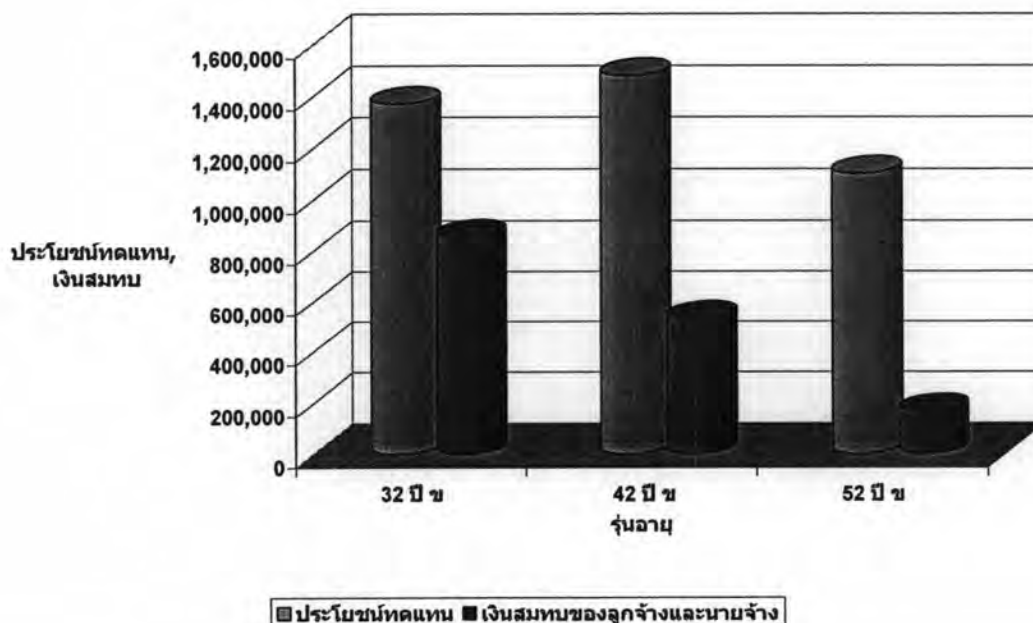
ในกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาตินั้น สมาชิกกองทุนทั้งหมดที่ทำกรวิเคราะห์ ยังคงได้รับประโยชน์ทดแทนมากกว่าเงินสมทบ (รายละเอียดในแผนภาพที่ 5.2) แต่หากเรา คำนวณจากภาพรวมของสถานะทางการคลังของกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ ประโยชน์ ทดแทนสำหรับสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติส่วนหนึ่งจะมาจากเงินสมทบของตัว สมาชิกเอง อีกส่วนจะมาจากนายจ้างของสมาชิกกองทุนร่วมสมทบ (รายละเอียดในแผนภาพที่ 5.3 และตารางที่ 5.4 ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างกลุ่มรายได้ V มาอธิบายสำหรับกลุ่มรายได้อื่นๆ มี รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ข)

เมื่อเราคำนวณถึงความแตกต่างระหว่างประโยชน์ทดแทนและเงินสมทบรวมของ สมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติที่มีส่วนของนายจ้าง จะเห็นได้ถึงความแตกต่างของเงิน 2 ส่วนนี้ ก็ยังมีมากกว่าเงินส่วนที่นายจ้างร่วมสมทบ นั่นคือ สมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ ในทุกรุ่นอายุของทั้งสองกลุ่มตัวอย่างยังคงได้รับประโยชน์ทดแทนมากกว่าเงินสมทบรวมทั้ง แรงงานและนายจ้างร่วมสมทบอยู่ ทำให้เกิดคำถามที่สำคัญเช่นเดียวกับกองทุนประกันสังคมกรณี ชราภาพว่า แล้วความแตกต่างระหว่างประโยชน์ทดแทนและเงินสมทบนี้ ใครเป็นผู้แบกรับภาระ ส่วนต่างนี้?

แผนภาพที่ 5.2 ประโยชน์ทดแทนและเงินสมทบตลอดชีพของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญ แห่งชาติของตัวอย่างระดับรายได้ V เมื่ออัตราค่าจ้างเติบโตร้อยละ 2-4-6 อัตรา ดอกเบี้ยร้อยละ 4.8

แผนภาพที่ 5.3 ประโยชน์ทดแทนและเงินสมทบตลอดชีพเมื่อคำนวณในส่วนของนายจ้างและสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติของตัวอย่างระดับรายได้ V เมื่ออัตราค่าจ้างเดิมน้อยกว่า 2-4-6 อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4.8

จากแผนภาพที่ 5.3 และ ตารางที่ 5.4 จะเห็นได้ว่าแม้ว่าจะพิจารณาผลต่างระหว่างประโยชน์ทดแทนและเงินสมทบในส่วนของนายจ้างด้วยแล้ว แต่สมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติในกลุ่มตัวอย่าง ข ก็ยังมีความแตกต่างระหว่างประโยชน์ทดแทนและเงินสมทบรวม และเมื่อพิจารณารายละเอียดในตารางที่ 5.4 เมื่อค่าจ้างเดิมน้อยกว่า 2-4-6 และอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4.8 จะพบว่าส่วนต่างระหว่างประโยชน์ทดแทนและเงินสมทบรวมของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติเพศชาย ระดับรายได้ V มีมูลค่าสูงมาก โดยสมาชิกกองทุนอายุ 32 ปี 42 ปี และ 52 ปี มีส่วนต่างระหว่างประโยชน์ทดแทนและเงินสมทบ คือ 514,964 บาท 945,310 บาท และ 934,262 บาท ตามลำดับ และเมื่ออัตราดอกเบี้ยเพิ่มสูงขึ้นส่วนต่างระหว่างประโยชน์ทดแทนและเงินสมทบรวมจะมีมูลค่าลดลง อย่างไรก็ตามส่วนต่างระหว่างประโยชน์ทดแทนและเงินสมทบรวมที่มีค่าเป็นบวกได้นั้นคงไม่ใช่ว่ามาจากผลตอบแทนจากการลงทุนของกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติแต่เพียงอย่างเดียว อีกส่วนหนึ่งที่ทำให้ผลต่างเป็นบวกได้นั้นน่าจะมาจากเงินสมทบส่วนหนึ่งของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติที่เริ่มเข้ากองทุนตั้งแต่อายุยังน้อยได้กระจายไปเป็นประโยชน์ทดแทนใหม่ (redistributive) ให้แก่สมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติที่เริ่มสมทบเงินเข้ากองทุนเมื่อมีอายุใกล้วัยเกษียณ และอีกส่วนหนึ่งน่าจะมาจากเงินสมทบในอนาคตของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติรุ่นถัดไปนั่นเอง ซึ่งถ้ากองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติมีลักษณะ

Pay-as-you-go สถานะทางการคลังของกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติก็จะมีค่าติดลบใน
อนาคตเช่นเดียวกับกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพ

ตารางที่ 5.4 ประโยชน์ทดแทน เงินสมทบ และผลต่างระหว่างประโยชน์ทดแทนและเงิน สมทบ
ของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ ระดับรายได้ V

อัตราดอกเบี้ย	ร้อยละ 4.8			ร้อยละ 6		
ปีพ.ศ.เกิด/อายุ' ระดับรายได้	2517	2507	2497	2517	2507	2497
	32 ปี	42 ปี	52 ปี	32 ปี	42 ปี	52 ปี
ค่าจ้างเหมาโคร้อยละ 2-4-6 (เพศชาย)						
1.ประโยชน์ทดแทน	1,371,201	1,480,405	1,102,407	902,031	1,091,306	910,655
2.เงินสมทบรวม	856,237	535,095	168,145	710,374	471,763	159,015
เงินสมทบ(ลูกจ้าง)	428,118	267,548	84,073	355,187	235,882	79,508
เงินสมทบ(นายจ้าง)	428,118	267,548	84,073	355,187	235,882	79,508
ผลต่างระหว่าง 1. และ 2.	514,964	945,310	934,262	191,656	619,543	751,640
ค่าจ้างเหมาโคร้อยละ 6 (เพศชาย)						
1.ประโยชน์ทดแทน	2,892,918	2,581,608	1,558,452	1,903,077	1,903,077	1,287,375
2.เงินสมทบรวม	1,457,117	807,271	211,819	1,193,304	707,021	199,968
เงินสมทบ(ลูกจ้าง)	728,558	403,635	105,910	596,652	353,511	99,984
เงินสมทบ(นายจ้าง)	728,558	403,635	105,910	596,652	353,511	99,984
ผลต่างระหว่าง 1. และ 2.	1,435,801	1,774,337	1,346,632	709,772	1,196,055	1,087,407
ค่าจ้างเหมาโคร้อยละ 2-4-6 (เพศหญิง)						
1.ประโยชน์ทดแทน	1,303,968	1,407,818	1,048,354	857,802	1,037,797	866,004
2.เงินสมทบรวม	814,254	508,858	159,900	675,543	448,631	151,219
เงินสมทบ(ลูกจ้าง)	407,127	254,429	79,950	337,772	224,316	75,609
เงินสมทบ(นายจ้าง)	407,127	254,429	79,950	337,772	224,316	75,609
ผลต่างระหว่าง 1. และ 2.	489,714	898,959	888,454	182,259	589,166	714,785
ค่าจ้างเหมาโคร้อยละ 6 (เพศหญิง)						
1.ประโยชน์ทดแทน	2,751,072	2,455,026	1,482,038	1,809,765	1,809,765	1,224,253
2.เงินสมทบรวม	1,385,671	767,689	201,433	1,134,794	672,355	190,163
เงินสมทบ(ลูกจ้าง)	692,836	383,844	100,717	567,397	336,177	95,082
เงินสมทบ(นายจ้าง)	692,836	383,844	100,717	567,397	336,177	95,082
ผลต่างระหว่าง 1. และ 2.	1,365,401	1,687,337	1,280,604	674,971	1,137,410	1,034,089

ที่มา : คำนวณ โดยผู้วิจัย

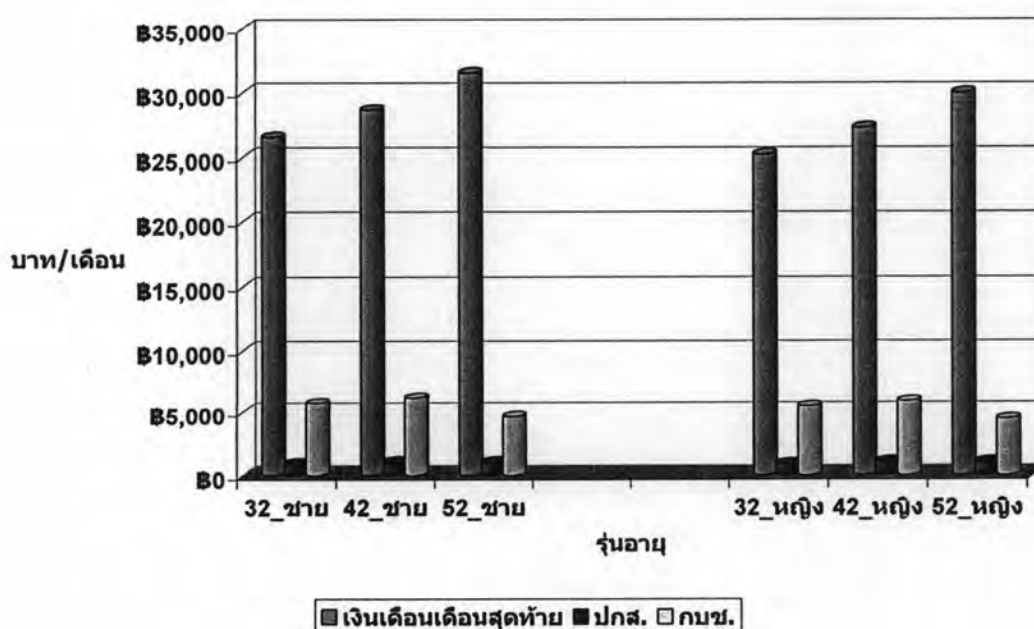
'ไม่มีข้อมูลของรุ่นอายุที่เกิดปี พ.ศ.2527 เนื่องจากเป็นรุ่นอายุที่มีระดับการศึกษาสูงสุดเพียง ม.ต้น

ความพอเพียงของเงินออมจากกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพและกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ

สำหรับความพอเพียงของประโยชน์ทดแทนหรือเงินออมที่ได้รับจากกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพนั้น หลังจากทำการวิเคราะห์บัญชีรุ่นของสมาชิกกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพ และบัญชีรุ่นของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พบว่า รายได้ที่สมาชิกกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพได้รับนั้น สำหรับผู้มีรายได้ตั้งแต่ 15,000 บาทขึ้นไป ถือได้ว่ายังไม่ถึงร้อยละ 6 ของเงินเดือนเดือนสุดท้าย และสำหรับรายได้ที่ได้รับจากกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาตินั้น เมื่อคิดเป็นร้อยละของเงินเดือนเดือนสุดท้ายก็มีค่าไม่ถึงร้อยละ 28 โดยรายได้หลังเกษียณของสมาชิกกองทุนทั้งสองเมื่อคิดเป็นมูลค่าปัจจุบันยังไม่ถึงร้อยละ 30 ของเงินเดือนเดือนสุดท้าย แม้ว่าจะมีมูลค่ามากกว่าระดับเส้นความยากจน (Poverty Line) แต่รายได้หลังเกษียณที่ได้รับจากทั้งสองกองทุนก็ยังไม่สามารถยกระดับการบริโภคก่อนเกษียณได้ แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าเงินออมที่สมาชิกสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมและกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติยังไม่เพียงพอในการใช้ยกระดับการบริโภคก่อนเกษียณได้

ตัวอย่างรายได้หลังเกษียณของสมาชิกกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพและกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติของกลุ่มตัวอย่าง ข ระดับรายได้ V แสดงได้ในแผนภาพที่ 5.4 และตารางที่ 5.5 สำหรับระดับรายได้อื่นๆ รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ข

แผนภาพที่ 5.4 รายได้หลังเกษียณที่ได้รับจากกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพและกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติเทียบกับเงินเดือนเดือนสุดท้าย ของกลุ่มตัวอย่าง ข ระดับรายได้ V ณ อัตราค่าจ้างเดิโตร้อยละ 2-4-6 และอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4.8

ตารางที่ 5.5 รายได้หลังเกษียณของสมาชิกกองทุนประกันสังคมและกองทุนบำเหน็จบำนาญ
แห่งชาติของกลุ่มตัวอย่าง ข ระดับรายได้ V

เพศ	ชาย			หญิง		
	ปีพ.ศ.เกิด/อายุ ¹	2517	2507	2497	2517	2507
ระดับรายได้	32 ปี	42 ปี	52 ปี	32 ปี	42 ปี	52 ปี
	ค่าจ้างเดิมนำไปหัก 2-4-6 อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4.8					
เงินเดือนเดือนสุดท้าย	26,512	28,624	31,509	25,212	27,220	29,964
ประโยชน์ทดแทนรวม	6,634	7,231	5,639	6,354	6,929	5,414
ประกันสังคม	921	1,063	1,045	921	1,063	1,045
บำเหน็จบำนาญแห่งชาติ	5,713	6,168	4,593	5,433	5,866	4,368
ร้อยละของเงินเดือน	25	25	18	25	25	18
ค่าจ้างเดิมนำไปหัก 2-4-6 อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6						
เงินเดือนเดือนสุดท้าย	19,275	23,320	28,766	18,330	22,176	27,356
ประโยชน์ทดแทนรวม	4,364	5,331	4,658	4,180	5,108	4,472
ประกันสังคม	606	784	864	606	784	864
บำเหน็จบำนาญแห่งชาติ	3,758	4,547	3,794	3,574	4,324	3,608
ร้อยละของเงินเดือน	23	23	16	23	23	16
ค่าจ้างเดิมนำไปหัก 6 อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4.8						
เงินเดือนเดือนสุดท้าย	55,935	49,916	44,544	53,192	47,468	42,360
ประโยชน์ทดแทนรวม	12,975	11,820	7,539	12,384	11,292	7,221
ประกันสังคม	921	1,063	1,045	921	1,063	1,045
บำเหน็จบำนาญแห่งชาติ	12,054	10,757	6,494	11,463	10,229	6,175
ร้อยละของเงินเดือน	23	24	17	23	24	17
ค่าจ้างเดิมนำไปหัก 6 อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6						
เงินเดือนเดือนสุดท้าย	40,666	40,666	40,666	38,672	38,672	38,672
ประโยชน์ทดแทนรวม	8,535	8,713	6,228	8,147	8,324	5,965
ประกันสังคม	606	784	864	606	784	864
บำเหน็จบำนาญแห่งชาติ	7,929	7,929	5,364	7,541	7,541	5,101
ร้อยละของเงินเดือน	21	21	15	21	22	15

ที่มา : คำนวณโดยผู้วิจัย

อายุเกษียณของสมาชิกกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพ และกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ คือ 60 ปี

¹ไม่มีข้อมูลของรุ่นอายุที่เกิดปี พ.ศ.2527 เนื่องจากเป็นรุ่นอายุที่มีระดับการศึกษาสูงสุดเพียง ม.ต้น

กองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติในรูปแบบ Funded System

หากเราพิจารณาเงื่อนไขว่ากองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติมีลักษณะกองทุนเป็นแบบ Funded System โดยไม่นำผลคอบแทนที่ได้รับจากกองทุนมาเกี่ยวข้อง ประโยชน์ทดแทนที่สมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติจะได้รับก็คือเงินสมทบในส่วนของนายจ้างและลูกจ้างนั่นเอง ซึ่งลักษณะกองทุนเช่นนี้จะคล้ายกับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ แน่แน่นอนว่าประโยชน์ทดแทนที่สมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติแบบ Funded System จะได้รับอาจไม่เท่ากับประโยชน์ทดแทนที่ได้รับจากกองทุนแบบ Pay-as-you-go (ในรุ่นแรกๆ เพราะในรุ่นหลังผลต่างก็อาจจะติดลบได้เช่นเดียวกับกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพ) แต่แน่นอนว่ากองทุนแบบ Funded System จะไม่มีการสร้างภาระให้แก่คนรุ่นหลังในการจ่ายประโยชน์ทดแทนให้แก่คนรุ่นนี้ และก็จะไม่เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำระหว่างรุ่นหรือความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มรายได้ เนื่องจากเงินออมที่สมทบเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติแบบ Funded System จะเป็นเงินออมที่มีการเก็บข้อมูลรายบุคคล (Individual Account) สำหรับการช่วยเหลือจากรัฐบาลนอกจากการลดหย่อนภาษีแล้วนั้น ถ้ารัฐสามารถบริหารกองทุนให้มีผลคอบแทนที่เมื่อรวมกับเงินสมทบของสมาชิกกองทุนแล้วใกล้เคียงกับระดับการบริโภคก่อนเกษียณของสมาชิกกองทุนแล้วก็ถือว่ารัฐได้สนับสนุนกองทุนแบบ Funded System เช่นกัน

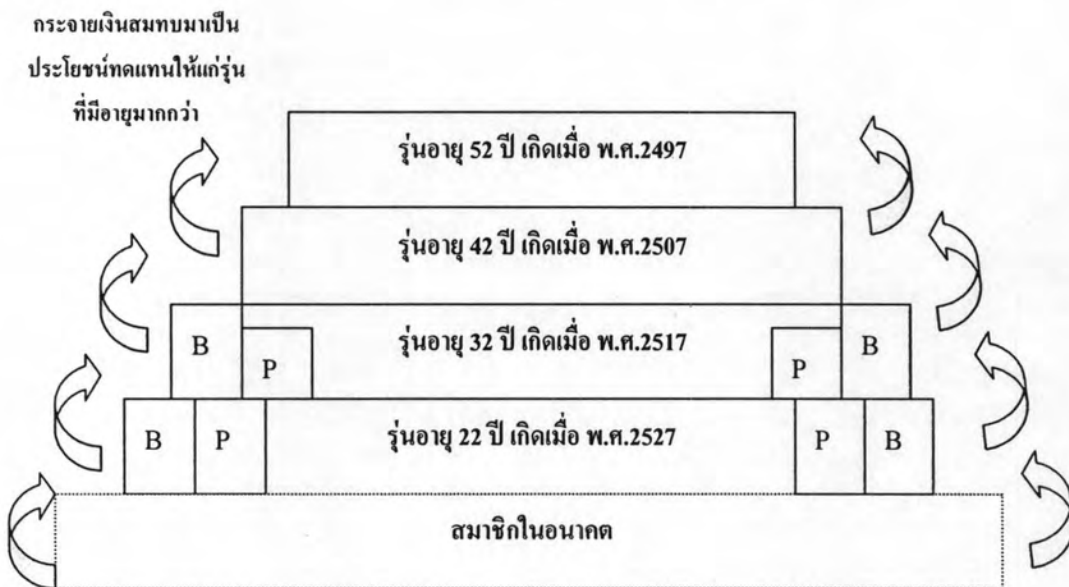
ระบบบำนาญแบบ Funded System จึงน่าจะเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่รัฐบาลควรพิจารณาในการทำเป็นกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ เพราะกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติจะต้องครอบคลุมคนทั้งประเทศ ถ้ารูปแบบกองทุนเป็นแบบ Pay-as-you-go แน่แน่นอนว่าภาระในการจ่ายประโยชน์ทดแทนให้แก่คนรุ่นปัจจุบันจะเป็นภาระที่คนรุ่นลูกรุ่นหลานต้องแบกรับ ซึ่งก็ไม่ใช่การยุติธรรมแก่คนรุ่นอนาคตที่จะต้องมาจ่ายประโยชน์ทดแทนให้แก่คนรุ่นปัจจุบัน เพราะเค้าไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการบริโภคหลังเกษียณของคนรุ่นปัจจุบัน

ข้อสังเกต

กองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ แม้ว่าจะถูกสมมติให้เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2551 แต่ถ้าระบบบำนาญเป็นแบบ Pay-as-you-go ก็จะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพ ได้แก่ ลักษณะความเหลื่อมล้ำระหว่างรุ่น และกลไกการกระจายผลทดแทนใหม่ในรุ่น ซึ่งในความเป็นจริงแล้วถ้ากองทุนเน้นเรื่องการออมก็ไม่ว่าที่จะมีลักษณะกลไกการกระจายรายได้ใหม่ อย่างไรก็ตามการที่มีการจัดตั้งทบฯ.ขึ้นก็ส่งผลให้ผู้ที่มียาได้มากกว่า 15,000 บาทมีระบบบำนาญที่เป็นรายได้หลังเกษียณเพิ่มขึ้น เนื่องจากรายได้หลังเกษียณที่ได้มาจากกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพมีสัดส่วนน้อยกว่าร้อยละ 10 ของรายได้ก่อนเกษียณ แม้ว่าเมื่อรวมรายได้ที่ได้รับจากกองทุนทั้งสองเมื่อยามเกษียณแล้วจะไม่เท่ากับรายได้ก่อนเกษียณ แต่ก็ถือเป็นรายได้ที่ทำให้สมาชิกกองทุนสามารถคงการบริโภคขั้นพื้นฐานได้ (Mean-test Consumption)

ดังรายละเอียดลักษณะกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ ในแผนภาพที่ 5.5

แผนภาพที่ 5.5 การกระจายรายได้ระหว่างรุ่นของสมาชิกกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ

สมาชิกในอนาคตกระจายเงินสมทบมาเป็นประโยชน์
ทดแทนให้แก่สมาชิกรุ่นปัจจุบัน
ที่มีอายุมากกว่า

ที่มา : เรียบเรียงโดยผู้วิจัย